

RAE GÜMNAASIUMI ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ KOOSTAMISE NING VORMISTAMISE JUHEND

Kehtestatud Rae Gümnaasiumi direktori 16.09.2025 käskkirjaga nr 1-2/25/27.

Sisukord

Saateks	3
Õpilasuurimus ja praktiline töö	3
Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk	3
Õpilasuurimuse ja praktilise tööga seotud rollid	4
Õpilasuurimuse ja praktilise töö ajakava	5
Õpilasuurimuse ülesehitus	7
Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte ülesehitus	8
Õpilasuurimuse ja praktilise töö vormistusnõuded	10
Akadeemiline ausus	11
Õpilasuurimuse ja praktilise töö kaitsmise kord	11
Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamine	12
Tööde säilitamine	13
Kasutatud allikate loetelu	14
Lisa 1. Tiitellehe näidis	15
Lisa 2. Juhendaja hindamistabel	16
Lisa 3. Retsensendi hindamistabel	17
Lisa 4. Vaatleja (hindamiskomisjoni esindaja) hindamistabel	19

Saateks

Õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamine on üheks gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks ([Gümnaasiumi riiklik õppekava § 18 lg 4](#)).

Käesolev juhend toetab õppijat õpilasuurimuse või praktilise töö koostamisel ja vormistamisel ning annab juhised õppija juhendajale, töö retsensendile ning hindamiskomisjonile.

Juhendis kasutatakse lühendit UPT = uurimis- ja praktiline töö.

Õpilasuurimus ja praktiline töö

Õpilasuurimus on õppija või õppijate poolt Rae Gümnaasiumi õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö.

Õpilasuurimuse olemus ja komponendid:

- põhjendab probleemivalikut;
- annab ülevaate uurimuse taustast;
- püstatab uurimisküsimuse(d);
- põhjendab meetodi valikut;
- kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist;
- kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi;
- sisaldab järeldusi ja kokkuvõtet;
- sisaldab kasutatud allikate loetelu;
- sisaldab resümeeid eesti ja võõrkeeles.

Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning selle tulemused on ühtaegu tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuurimus kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Praktiline töö on õppija või õppijate poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

Õpilasuurimus ja praktiline töö koostatakse eesti keeles.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk

Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamisel ja hindamisel on eesmärgiks õppija loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuuringu puhul) oskus;
- 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 7) töö korrektse vormistamise oskus;
- 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 9) töö kaitsmise oskus (Vabariigi Valitsus, 2011).

Õpilasuuringu ja praktilise tööga seotud rollid

Õppija. Valib esmase teema või probleemipüstituse ning juhendaja. Vastutab töö etappide õigeaegse täitmise eest vastavalt UPT koordinaatori sätestatud tähtaegadele ning juhendajaga kokku lepitud ajakavale. Esitab õppeinfosüsteemis Studium avalduse uurimistöö või praktilise töö kaitsmiseks.

Juhendaja. Toetab õppijat teema ja uurimisküsimuse/hüpoteesi täpsustamisel. Suunab allikate ja materjalide valikul. Kontrollib ajakavast kinnipidamist. Kinnitab õppeinfosüsteemis Studium töö kaitsmisele lubamise. Aitab õppijat töö kaitsmise ettevalmistamisel. Hindab tööd ja tööprotsessi hindamisjuhendi järgi (Lisa 2). Mitme õppija koostöös valmiva õpilasuuringu või praktilise töö korral on õppijatel ühine juhendaja.

Väline juhendaja / konsultant. Töö spetsiifilisuse või erialase asukoha / vahendite ligipääsetavuse tõttu võib õppija soovil ja eestvedamisel juhendamist toetada ka isik, kes ei ole Rae Gümnaasiumis tegutsev haridustöötaja. Väline juhendaja ei asenda juhendaja rolli, vaid toetab seda. Vastutav juhendaja on kooli töötaja (Vabariigi Valitsus, 2011). Väline juhendaja võib külalisena osaleda töö kaitsmisel.

Retsensent. Rae Gümnaasiumis tegutsev õpetaja, kes määratakse UPT koordinaatori poolt hiljemalt 1 kuu enne kaitsmise tähtaega. Retsensent esitab enne kaitsmist õppijatele kirjaliku retsensiooni, lähtudes hindamisjuhendist (Lisa 3). Õppija vastab retsensendi esitatud küsimustele kaitsmise käigus. Retsensent annab hindamiskomisjoni liikmena hinnangu tööle ning kaitsmisele lähtudes hindamisjuhendist (Lisa 3).

Hindamiskomisjon. Koosneb juhendajast, retsensendist ja ühest UPT koordinaatori määratud Rae Gümnaasiumi õpetajast ehk vaatlajast (hindamiskomisjoni esindaja). Vaatlaja

osaleb kaitsmisel ning annab hinnangu töö esitlemisele kaitsmisel lähtuvalt hindamisjuhendist (Lisa 4). Vaatleja kutsub kokku, dokumenteerib ning koordineerib hindamiskomisjoni tegevust. Vaatleja ei tutvu töö kirjaliku osaga. Tööde tulemused protokollitakse ja kantakse komisjoni esimehe poolt Stuudiumi päevikusse „Õpilasuurimus ja praktiline töö“. Silmapaistva töö korral võib hindamiskomisjon premeerida tööd kiitusega, mis märgitakse ära protokollis ja päevikus hinde kommentaarina. Hindamiskomisjoni soovitusel ning UPT koordinaatori sellekohase heakskiidu korral võib töö esitada ka Õpilaste Teadusfestivalile või Noore Leiutaja Konkursile.

UPT koordinaator. Toetab ja koordineerib juhendajate, retsensentide ja hindamiskomisjonide tegevust. Korraldab kaitsmise läbiviimist ja suunab hindamiskomisjonide tegevust. On õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise ja vormistamise juhendi ning hindamisjuhendite põhiliseks koostajaks. Informeerib õppijaid õpilasuurimuse ja praktilise tööga seotud võimalustest, ootustest ning kohustustest.

Õppejuht. Juhib õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldust. Toetab ning suunab UPT koordinaatori tegevust.

Koolijuht. Kinnitab käskkirjaga juhendi, ajakava (sh korduskaitsmise), hindamiskomisjonid ja nende koosseisud.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö ajakava

Õpilasuurimus või praktiline töö kaitsakse hiljemalt G3 aasta õppeperioodi lõpuks (Rae Gümnaasium, 2024). Üldjuhul esitatakse uurimis- ja praktiline töö kaitsmisele G2 või G3 aastal ning kaitsmised toimuvad aastas kahel korral.

Arvestuslikult kulub uurimis- ja praktilise töö koostamisele, vormistamisele ning kaitsmisele kokku 21 õppenädalat (Tabel 1).

Töö erinevate etappide läbimine vastavalt koordinaatori sätestatud tähtaegadele ning juhendajaga kokku lepitud ajakavale on õppija isiklik vastutus, kuid seda toetab ja kontrollib juhendaja (Tabel 2).

Ajakava teema valikust kuni töö kaitsmiseni

Tabel 1: Õpilasuurimuse ja praktilise töö ajakava. Kokku 21 õppenädalat.

Variant A	september – märts
Variant B	aprill – november

Tabel 2: Õpilasuurimuse ja praktilise töö tegevuste etapid.

Töö etapp	Etapi algus	Tegevus
I etapp	1. nädal: <i>september või aprill</i>	Esmane teema püstitus ja valik.
		• Teema- ja probleemipüstituse täpsustamine. • Õpilasuurimuse või praktilise töö avalduse esitamine Stuudiumis. • Juhendaja kinnitus avaldusele.
II etapp		• Taustainfo ja allikate kogumine. • Praktilise tööga seotud uurimuslik ja organisatoorne tegevus.
		Materjali kirjalik süntees ja metoodika väljatöötamine (eelkõige õpilasuurimuse puhul).
III etapp (uurimistöö)		• Andmete kogumine ja analüüs. • Töö kokkupanek ja vormistamine (toetab valikkursus "Uurimistöö alused").
III etapp (praktiline töö)		• Praktilise tööga seotud tegevus ning selle dokumenteerimine (sh tõendusmaterjali kogumine). • Praktilise töö kokku kirjutamine ja vormistamine (toetab valikkursus "Uurimistöö alused").
IV etapp	19. nädal	• Töö esitamine retsensendile (2 nädalat enne kaitsmist). • Retsensiooni tagastamine õppijale (1 nädal enne kaitsmist).
		Ettevalmistus töö kaitsmiseks: • nt posterettekande vormistamine; • retsensendi küsimustele vastamine.
V etapp	21. nädal <i>märts või november</i>	Tööde avalik kaitsmine Rae Gümnaasiumi Uudishimu Festivalil.
		Hindamiskomisjoni töö: • hinde otsustamine; • negatiivsele tulemusele sooritatud töö(de) suunamine töö täiendamisele ja/või määramine korduskaitsmisele; • tulemuste protokollimine;

		tulemuste sisestamine õppeinfosüsteemi (päevik “Õpilasuurimus ja praktiline töö”).
(VI) etapp	25. nädal	Tööde korduskaitmine. Korduskaitsemisel osaleb õppija ja hindab esialgne hindamiskomisjon. Vajadusel võib koordinaator kaasata teisi Rae Gümnaasiumi töötajaid.

Õpilasuurimuse ülesehitus

Sissejuhatus annab ülevaate uurimistöö taustast ja kontekstist, püstitab uurimisküsimuse ning tõstatab esmase hüpoteesi, põhjendab teema ajakohasust, olulisust ning õppija huvi teema vastu. Sissejuhatus sisaldab kasutatud andmete ja uurimismetoodika lühikirjeldust.

Abistavad küsimused sissejuhatuse koostamiseks. Kuidas töö autor jõudis valitud teemani? Miks on valitud teema aktuaalne? Millist probleemi soovib töö autor tööga lahendada? Millisele taustauurimisele töö tugineb? Mis on töö eesmärk? Millistele uurimisküsimustele otsitakse vastuseid? Millist hüpoteesi soovitakse kinnitada või ümber lükata?

Teoreetiline taust annab ülevaate õppija kogutud ja kasutatud andmetest ning materjalidest. Teoreetiline taust põhjendab ja toetab õppija poolt püstitatud uurimisküsimust. Taustainformatsioon sisaldab kasutatud ja kogutud allikate põhjendust, võrdlust ning analüüsi. Kasutatud andmed on ajakohased, usaldusväärsed ning teemale vastavad ning on välja toodud kasutatud allikate loetelus, kasutades seejuures ühtset ning korrektset viitamisstiili. Kaheldava usaldusväärsusega allikate kasutamise korral on nende valik põhjendatud.

Soovitused teoreetilise osa kirjutamiseks. kohta otsida taustinformatsiooni. Järgmiste allikateni suunavad ka teadusartiklite kasutatud allikate loetelu. Uurida, kas valitud probleemi on eelnevalt uuritud ja tutvustada varasema uuringu tulemusi töö teoreetilises osas.

Metoodika on põhjendatud, annab ülevaate õppija uurimisküsimusele lähenemisest, tuginedes seejuures teoreetilisele taustale.

Soovitused metoodika osa kirjutamiseks. Kuidas valiti töö valim? Kes kuulusid valimisse? Kuidas nägi välja protseduur? Kas ja millist mõõtmisvahendit kasutati?

Analüüs / tulemused rakendab õppija valitud metoodikat uurimisküsimuse lahendamisel ning esitleb, võrdleb ning töötleb tulemusi. Analüüsi osana annab õpilane hinnangu tulemuste õigsuse kohta ning kirjeldab metoodika rakendamise käigus esinenud probleeme ja lahendusi.

Soovitused analüüsi kirjutamiseks. Anda hinnang, kas töö eesmärk sai täidetud. Vastata ükshaaval püstitatud uurimisküsimustele / hüpoteesile.

Kokkuvõtte kajastab analüüsi tulemusi ja nende vastavust sissejuhatuses püstitatud eesmärkidele uurimisküsimustele/hüpoteesidele. Esitab saadud tulemuse põhjal järeldusi ning uurimise tulemusel kerkivaid edasisi küsimusi või potentsiaalseid alternatiivseid lähenemisi.

Soovitus kokkuvõtte kirjutamiseks. Kui „võõras“ lugeja loeb läbi töö sissejuhatuse ja kokkuvõtte, siis peaks tal olema pilt selge, millest töö räägib.

Kasutatud allikate loetelu sisaldab kõiki uurimistöö jooksul kasutatud materjale, ühtses viitamisstiilis. Kasutatud allikate loetelu toetab tekstisisene viitamine kõigile uurimistöös kasutatud allikatele. Viitamisel tuleb juhinduda eestikeelse APA 6 viitamisstiili nõuetest. APA viitamisstiil <https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/apa-viitamisstiil/>.

Resümee on töö kokkuvõtte, mis esitatakse eesti-, ning õppija poolt Rae Gümnaasiumis õpitavas võõrkeeles. Resümee sisaldab töö tõlgitud pealkirja ja terviklikku ülevaadet. Resümee ei ole pikem kui 2 lk.

Lisas võivad olla välja toodud muud õppija(t)e koostatud või kasutatud andmed, sealhulgas illustratiivne ja protsessi dokumenteeriv visuaalne materjal. Lisas leitavatele andmetele viidatakse teksti põhiosas. Pilte võib lisada ka töö põhiteksti kui need ei ületa 25% lehekülje mahust.

Õpilasuuringu minimaalne sõnade arv ei ole määratud. Töö kaitsmisele ja hindamisele esitamise eelduseks on, et töö on terviklik – s.t. kõik uurimistöö kirjaliku töö osad on olemas ja selgelt leitavad ning proportsionaalses tasakaalus sõltuvalt töö iseloomust.

Soovituslik sisulise töö maht (v.a. tiitelleht, sisukord, graafikud, pikemad tsitaadid ja visuaalne abi) on 12–15 lk. Mitme autori korral on soovituslik töö maht 12–15 lk õppija kohta.

Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte ülesehitus

Praktilise töö kirjalik kokkuvõtte sisaldab teema- või eesmärgipüstistust, tutvustab ja põhjendab praktilise töö väljundi olemust ja vormi, kajastab andmete, tõendusmaterjali ja/või taustainformatsiooni kogumist, kirjeldab ja dokumenteerib praktilise töö käiku, analüüsib ja hindab töö tulemusena valminud praktilist väljundit ning sisaldab kasutatud allikate loetelu.

Õppijate koostöös valmiva praktilise töö puhul on eelduseks, et kirjalik kokkuvõtte valmib õppijate koostöös ning kajastab iga õppija tööjaotust ja -käiku. Koostöös valmiva praktilise töö kaitsmine toimub kollektiivselt.

Teema- või eesmärgipüstitus selgitab sissejuhatuses praktilise töö vormi, olemust ning soovitud väljundit. See on selgelt arusaadav ja piisavalt konkreetne ning samas jõukohane, arvestades olemasolevat aega ja vahendeid. Samuti on põhjendatud valitud teema või eesmärgi ajakohasus, olulisus ning seotus õppija isikliku tausta, oskuste ning huvidega.

Soovitus eesmärgi püstitamiseks. Eesmärgi püstitamisel mõtle selle peale, mis on Sinu valitud praktilise tegevuse või väljundi väärtuseks, ning sellele, kuidas Sa saad teada, kas eesmärk on praktilise tegevuse tulemusena saavutatud.

Teoreetiline taust annab ülevaate õppija kogutud ja kasutatud andmetest ning materjalidest. Taust põhjendab ja toetab õppija poolt püstitatud eesmärgi ning praktilise töö väljundi olemust. Taustainformatsioon sisaldab kasutatud ja kogutud allikate põhjendust, võrdlust ning analüüsi.

Teoreetilist tausta puudutava kirjaliku kokkuvõtte osad on pealkirjastatud teemakohaselt.

Tööprotsess kirjeldab praktilise töö käiku. See annab selge ja tervikliku ülevaate praktilise töö käigus läbi viidud tegevustest, sisaldab konkreetset ajakava ning dokumentatsiooni ja tutvustab tööprotsessi tulemusena valminud lahendust.

Tööprotsess on sõltuvalt praktilise töö olemusest jaotatud pealkirjastatud osadeks.

Analüüs kajastab õppija objektiivset hinnangut praktilise töö käigule ja lõpptulemusele, seejuures selle vastavust püstitatud eesmärgile. Analüüs tugineb teoreetilisele taustale ning töö autorite kogutud uurimuslikele andmetele. Praktilises töös püstitatud eesmärgi terviklik või edukas saavutamine õppija hinnangu kohaselt ei ole nõutav ning antud hinnangut ei võeta arvesse praktilise töö hinde kujundamisel.

Kokkuvõte kajastab analüüsi tulemusi ja nende vastavust sissejuhatuses püstitatud eesmärkidele. Esitab saadud tulemuste põhjal järeldusi ning edasisi küsimusi või potentsiaalseid alternatiivseid lähenemisi.

Kasutatud allikate loetelu sisaldab kõiki kirjaliku töö koostamise jooksul kasutatud materjale, mis on esitletud ühtses viitamisstiilis. Kasutatud allikate loetelu toetab tekstisisene või tekstialune viitamine kõigile töös kasutatud allikatele.

Resümee on töö kokkuvõte, mis esitatakse nii eesti, kui ka õppija poolt Rae Gümnaasiumis õpitavas võõrkeeles. Resümee sisaldab töö tõlgitud pealkirja ja terviklikku ülevaadet. Resümee ei ole pikem kui 2 lk.

Soovitus resümee kirjutamiseks. Jaota resümee sarnaselt töö põhitekstile lõikudeks. Kasuta resümees täpseid andmeid, viita kogutud allikatele vaid tungiva vajaduse korral.

Lisas võivad olla välja toodud muud õppija(t)e koostatud või kasutatud andmed, sealhulgas illustratiivne ja protsessi dokumenteeriv visuaalne materjal. Lisas leitavatele andmetele võib viidata teksti põhiosas. Pilte võib lisada ka töö põhiteksti kui need ei ületa 25% lehekülje mahust.

Praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte minimaalne lehekülgede arv ei ole määratud. Praktilise töö esitamise eelduseks on, et töö on terviklik – s.t. kõik praktilise töö kirjaliku töö osad (teemapüstitus, taustainformatsioon, tööprotsess, analüüs) on adekvaatses mahus töös välja toodud ning selgelt leitavad. Soovituslik sisulise töö maht (v.a. *tiitelleht, sisukord, graafikud, pikemad tsitaadid ja visuaalne abi*) on 12–15 lk. Mitme autori korral on soovituslik töö maht 12–15 lk. õppija kohta.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö vormistusnõuded

Õpilasuurimuse ja praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte vormistust arvestatakse töö hindamisel. Nõutav on, et kõik töö osad on selgelt ning korrektselt järjestatud, pealkirjastatud ja tähistatud.

Enne töö esitamist tuleb veenduda, et töö on tiitelleht (*näidis* Lisa 1), sisukord, võõrkeelne resümee ning kasutatud kirjanduse loetelu.

Tiitelleht sisaldab kooli nime, töö koostanud õppija või õppijate nimesid, õpigruppi, töö pealkirja, juhendaja(te) nime ja töö esitamise kohta (Jüri) ning aastat.

Sisukorras on välja toodud kõik töö osad vastavate leheküljenumbritega, ka alapealkirjad. Tiitellehel leheküljenumbrit ei näidata.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö üldine vormistusstiil on akadeemiline ja **läbivalt ühtne**. Soovitav on lähtuda allpool toodud vormistusnõuetest:

- Tähemärgi suurus ja font: *Arial 11* või *Times New Roman 12*.
- Töö reavahe (*line spacing*) on 1,5 ning sisukorras ja kirjanduse loetelus 1,0.
- Korrastatud veerg (*justified*), lõikude vahel tühi rida. Taandrida ei kasutata.
- Tekstis esiletõstmist vajavaid sõnu või lauseid võib vormindada paksus (*Bold*) või kaldkirjas (*Italic*).
- Kõik töö leheküljed, alates tiitellehest nummerdatakse. Tiitellehel leheküljenumbrit ei näidata.
- Kõikide peatükkide, sissejuhatuse, kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu pealkirjad on vormindatud ühtses stiilis ning algavad uuel lehelt. Alapealkirjad järgnevad peatükile.
- Pealkirjad on joondatud vasakule ja nummerdatud (välja arvatud sisukord, sissejuhatus, kokkuvõte ja kasutatud allikate loetelu).

- Tabelid, joonised, fotod jms on nummerdatud eraldi ja selgitavalt pealkirjastatud. Tabeli number ja pealkiri kirjutatakse tabeli kohale. Joonise, foto jms number ja pealkiri kirjutatakse alla kaldkirjas. Tekstis on nendele viidatud.
- Kõigile kasutatud materjalidele on nõuetekohaselt tekstisiseselt viidatud. Viitamisel tuleb juhinduda eestikeelsest APA 6 viitamisstiili nõuetest.
- Kasutatud allikad on kasutatud allikate loetelus tähestikulises järjekorras ning vormistatud juhindudes APA 6 viitamisstiili kasutatud kirjanduse loetelu nõuetest.

Viitamisstiilid (Tartu Ülikool)

- *APA viitamisstiil* <https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/apa-viitamisstiil/>

Akadeemiline ausus

Õpilasuurimuse ja praktilise töö kirjalik tekst (v.a. tsitaadid) valmib terves mahus tööd teostava õppija või õppijate poolt. Kui juhendajal või hindamiskomisjonil on põhjendatud kahtlus plagiaadi, kõrvalise autori, tekstiloova tarkvara või muu seesuguse vahendi rakendamise kohta teksti või muu tööga seotud materjali loomisel, mille eeldatavaks autoriks on õppija, on tal kohustus teatada sellest õppejuhti esimesel võimalusel ning enne töö hindamist. Plagiaadi esinemisel tööd positiivsele tulemusele ei hinnata (Vabariigi Valitsus, 2011; Rae Gümnaasium, 2024).

Kui õppija viib uurimuse või praktilise töö käigus läbi intervjuu, siis intervjuu tekst (ka õppija poolt transkribeeritult) on algallikas, millele tuleb viidata.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö kaitsmise kord

Õpilasuurimuste ja praktiliste tööde kaitsmine toimub Rae Gümnaasiumi Uudishimu Festivalil. Kaitsmisel esitlevad õppijad koostatud tööd kaasõppijatele, õpetajatele ja muudele külalistele, seejuures hindamiskomisjoni liikmetele.

Töö õigeaegse esitamise eest kaitsmisele vastutavad töö autorid.

Kaitsmine toimub posterettekande vormis. Hindamiskomisjoni roll on anda hinnang õppija posterettekande kavandamisele ja koostamisele, töö suulise tutvustamise oskusele ning töö põhjal esitatud küsimustele vastamise võimele.

Õpilane võtab kaitsmisele kaasa töö kirjaliku osa, millele saab vajadusel tugineda küsimustele vastamisel!

Kaitsmisel kasutatava postri nõuded

Kaitsmisel kasutatakse töö tutvustamiseks õppijate poolt koostatud, tööd tutvustavat akadeemilist postrit, millele lisaks võib kasutada muud toetavat visuaalset abivahendit. Põhjendatud vajadusel võimaldatakse digitaalse lahenduse loonud töödele ka võimalus kasutada töö tutvustamiseks ekraani.

Poster on akadeemiline, see annab ülevaate kõigist töö osadest (lühidalt). Postril kajastatakse infot lühikese teksti, graafikute, illustratsioonide ning dokumenteeriva pildimaterjaliga. Postri võib valmistada käsitsi või trükitud kujul. Tekst postril on piisavalt suur, et see oleks loetav kuni 2m kauguselt.

- Postri mõõtmed minimaalselt A2 (594x420mm).
- Pealkirja suurus minimaalselt 48p.
- Töö eri osad on selgelt eristatavad põhitekstist. Põhiteksti minimaalne kirjasuurus 36p.

Tutvu ka Teadusagentuuri soovitustega posterettekande koostamisel:
<https://etag.ee/tegevused/konkursid/opilaste-teadustoode-konkurss/posterettekandest/>.

Korduskaitsmine

Negatiivsele tulemusele kaitstud töö, kaitsmisele mitteilmumise, tähtajast hiljem esitatud töö või õppija(te) esitatud apellatsioonipalve korral võib töö suunata korduskaitsmisele. Korduskaitsmisele suunamise otsuse teeb koordinaator või õppejuht.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamine

Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamiseks viiakse läbi retsenseerimine ja kaitsmine. Hindamisel võetakse muu hulgas arvesse juhendaja hinnang õpilase tegevusele õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamisel. Hinnatakse peatükis „Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk“ oskuste omandamist. (Vabariigi Valitsus, 2011)

Õpilasuurimust hinnatakse eristavalt. Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb õpilasuurimus või praktiline töö sooritada rahuldavale tulemusele (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, 2010).

Hindamisel kasutatakse hindamisjuhendeid (Lisad 1-3). Maksimaalsed punktide summad on: juhendaja 15, retsensent 35, vaatlaja 10. Töö maksimum tulemus on 60 punkti.

54 – 60 punkti on hinne „5“

45 – 53 punkti on hinne „4“

30 – 44 punkti on hinne „3“

Tööd hindab hindamiskomisjon, kuhu kuulub töö juhendaja, retsensent ning kolmas Rae Gümnaasiumi töötaja (vaatleja ja komisjoni esimees). Õpilasuurimuse või praktilise töö hinne kujuneb komisjoniliikmete konsensusliku otsuse läbi. Komisjoni liikmel on hinde otsustamisel õigus teha põhjendatud ettepanek teiste liikmete punktide suurendamiseks või vähendamiseks.

Kui hindamiskomisjon ei saavuta hinde osas üksmeelset kokkulepet, võib hindamiskomisjoni arutellu kaasata õppejuhi või UPT koordinaatori.

Tulemused protokollitakse etteantud vormile ja kantakse Stuudiumi päevikusse "Õpilasuurimus ja praktiline töö" hiljemalt kolm päeva pärast kaitsmist.

Apelleerimine

Juhul kui õppija pole töö hindega nõus, on tal õigus esitada kirjalik apellatsioon hindamiskomisjoni esimehele (vaatlejale) kahe tööpäeva jooksul alates hinde avalikustamisest Stuudiumis. Hindamiskomisjoni esimees vastab apellatsioonile viie tööpäeva jooksul. Punktisumma võib tõsta kõrgemaks või jätta samaks, kuid mitte madalamaks.

Tööde säilitamine

Õpilasuurimused ja praktilised tööd ning protokollid kogutakse ning säilitatakse kooli elektroonilises arhiivis kuni kaks aastat pärast õppija lõpetamist.

Kasutatud allikate loetelu

Rae Gümnaasium. (2004). Rae Gümnaasiumi õppekava. Vaadatud 15.09.2025.
https://rae.edu.ee/sites/rae.edu.ee/files/2025-01/Rae%20Gümnaasiumi%20õppekava%202024_2025.pdf

Tartu Ülikooli kodulehekülg (2025). Vaadatud 15.09.2025.
<https://sisu.ut.ee/viitamiseabc/kasutatud-allikate-loetelu/>

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (2010). Vaadatud 15.09.2025
<https://www.riigiteataja.ee/akt/126042024012?leiaKehtiv>

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 2 (2011). Vaadatud 15.09.2025.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/108032023006?leiaKehtiv>

Vabariigi Valitsuse 12. oktoobri 2011. a määrus nr 62 (2011). Vaadatud 15.09.2025.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/103092013014?leiaKehtiv>

Lisa 1. Tiitellehe näidis

Rae Gümnaasium

Joosep Võrno, Mari Palu

G0õp

**RAE GÜMNAASIUMI ÕPILASUURIMUSTE NING
PRAKTILISTE TÖÖDE KOOSTAMISE JA VORMISTAMISE
JUHEND**

Juhendaja(d): Rae Gümnaasiumi õpetajad

Jüri 2025

Lisa 2. Juhendaja hindamistabel

Juhendaja nimi:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgmise oskus.	Õppija tegevus ei ole eesmärgistatud. Õppija ei pea kinni õppija ja juhendaja vahel seatud kokkulepetest ja tähtaegadest.	Õppija seab tööprotsessi käigus eesmärgid kuid ei pruugi neid jälgida. Õppija peab enamasti kinni õppija ja juhendaja vahel seatud kokkulepetest.	Õppija seab tööprotsessi käigus asjakohaseid eesmärgid ning järgib neid. Õppija peab kinni juhendaja ja õppija vahel seatud kokkulepetest.	
Oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus.	Õppija on minimaalselt võimeline suulises vestluses juhendajaga edasi andma töö käigus saavutatud edusamme ning esitama küsimusi. Õppija valdab minimaalselt akadeemilist või teemaalast sõnavara. Õppija ei saa oma kirjutatud tekstist aru.	Õppija annab suulises vestluses juhendajaga arusaadavalt edasi tööprotsessi käigus saavutatud edusamme ning esitab asjakohaseid küsimusi. Õppija valdab osaliselt teemaalast ning akadeemilist sõnavara.	Õppija annab suulises vestluses juhendajaga efektiivselt edasi tööprotsessi käigus saavutatud edusamme ning esitab teemakohaseid küsimusi. Õppija kasutab läbivalt teemaalast ning akadeemilist sõnavara või omandab ja rakendab seda töö käigus.	
Õppija huvi teema / valdkonna / lähenemise vastu.	Tööprotsessist on näha, et õppija ei ole valinud endale huvi pakkuvat teemat, valdkonda või lähenemist.	Õppija valik teema, valdkonna või lähenemise suhtes on mõnevõrra põhjendatud, kuid see ei kajastu selgelt tööprotsessi käigus.	Tööprotsessi käigus kajastub õppija isiklik huvi või seos uuritava teema või läbi viidava praktilise tegevuse vastu.	

Maksimaalne juhendaja poolt antav punktide summa on 15 punkti.

Tulemus:

Kommentaariid (vajadusel):

Lisa 3. Retsensendi hindamistabel

Retsensendi nimi:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Töö teema- ja eesmärgipüstitus. Uurimisküsimuste sõnastamine ning meetodi ja analüüsivahendite valik.	Puudub uurimisküsimus, ei ole sõnastatud töö eesmärgid ja/või meetodi valikut. VÕI Töö lähtub minimaalselt sõnastatud uurimisküsimusest ja eesmärkidest.	Töös on sõnastatud uurimisküsimus ja eesmärgid. Kajastub meetodi valik. Töös võib esineda minimaalset kõrvalekaldumist töös sõnastatud eesmärkidest, uurimisküsimustest või meetoodilisest lähenemisest.	Sõnastatud on sobilik uurimisküsimus ja töö eesmärgid. Välja on toodud uurimismeetod ning selle valikut on põhjendatud/analüüsitud.	
Uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ning andmete kogumine, analüüs ja süntees.	Töö ei tugine usaldusväärsetel allikatel või ei ole neid töös asjakohaselt rakendatud. Kogutud andmed ei ole usaldusväärsed.	Töös on kasutatud allikaid, mille valikut on põhjendatud. Kogutud andmed on loogilised.	Töö tugineb allikatele. Allikaid on rakendatud piisavas mahus ning need on akadeemilised, teemakohased ja usaldusväärsed. Kogutud andmed on usaldusväärsed.	
Teoreetiliste teadmiste praktiline rakendamine.	Uurimuslik töö piirub refereerimisega. Praktiline töö tugineb minimaalselt töös kajastuval teoreetilisel taustal.	Töö praktiline või analüütiline osa on seotud teoreetilisel eeltööl.	Töö praktiline või analüütiline osa tugineb teoreetilisel eeltööl. Töö järeldused tuginevad objektiivsel analüüsil.	
Akadeemilise teksti koostamise oskus. Stiil, vormistus ja õigekiri.	Töös on kasutatud peamiselt argiväljendeid. Teemaalast sõnavara ei kasutata või	Töös on kasutatud neutraalset ja objektiivset keelt. Töö õigekiri ei takista tekstist arusaamist. Vormistamine lähtub enamasti	Töös on kasutatud akadeemilist stiili ja teemale vastavat spetsiifilist sõnavara. Õigekiri on korrektne ning töö on vormistatud läbivalt vastavalt	

	kasutatakse valesti. Töö ei ole vormistatud korrektselt.	akadeemilise töö vormistamise nõuetest.	akadeemilise töö vormistustlikele nõuetele.	
Töö kompleksus. Kokkuvõtte ja resümee koostamine.	Töö ei ole terviklik. Esineb puudusi töö põhiosades. Tööl puudub võõrkeelne resümee.	Kõik töö põhiosad on töös välja toodud loogilises järjekorras. Mõne töö osa maht võib olla piiratud.	Kõik töö põhiosad on töös sobivas mahus ja loogilises järjekorras välja toodud.	
Töö suuline esitlemine kaitsmisel ja retsensendi küsimustele vastamine.	Õppija ei anna tööst kaitsmise käigus selget ülevaadet. Õppija ei ole võimeline retsensendi küsimustele vastama.	Õppija annab töö kõige olulisematest osadest selge ülevaate. Õppija on valmistunud retsensendi küsimustele vastamiseks.	Õppija annab töö olulisimatest osadest teemakohase ja ladusa ülevaate. Õppija vastab retsensioonis esitatud küsimustele asjakohaselt ja tööga seotult.	
Töö visuaalne abimaterjal kaitsmisel.	Õppija ei ole koostanud tööd toetavat visuaalset abimaterjali. Abimaterjal võib olla töö alapealkirjade ümberkirjutus või edasi anda tööd vaid piiratud mahus.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on selge ja tööga seotud.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on korrektselt koostatud, selge, tööga seotud ning eesmärgipärane.	

Retsensendi poolt antav maksimaalne punktide summa on 35.

Tulemus:

Retsensendi küsimused/kommentaariid tööle:

Lisa 4. Vaatleja (hindamiskomisjoni esindaja) hindamistabel

Vaatleja nimi:

Õppija nimi:

Õpigrupp:

Töö pealkiri:

	Tõsised puudujäägid (0-1 punkti)	Vajab täiendamist (2-3 punkti)	Kõik vajalik olemas (4-5 punkti)	Kommentaar
Töö suuline esitlemine kaitsmisel ja vaatleja küsimustele vastamine.	Õppija ei anna tööst kaitsmise käigus selget ülevaadet. Vastused vaatleja esitatud küsimustele on ebaselged.	Õppija annab töö kõige olulisematest osadest selge ülevaate. Õppija vastab vaatleja esitatud küsimustele.	Õppija annab töö kõige olulisematest osadest teemakohase ja ladusa ülevaate. Õppija vastab vaatleja esitatud küsimustele loogiliselt ja selgelt.	
Töö visuaalne abimaterjal kaitsmisel.	Õppija ei ole koostanud tööd toetavat visuaalset abimaterjali. Abimaterjal võib olla töö alapealkirjade ümberkirjutus või edasi anda tööd vaid piiratud mahu.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on selge ja tööga seotud.	Kaitsmist toetab õppija koostatud visuaalne abimaterjal, mis on korrektselt koostatud, selge, tööga seotud ning eesmärgipärane.	

Vaatleja poolt antav maksimaalne punktide summa on 10.

Tulemus: